Numer 18. „ROLNIK“ 1. maja 1908.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

C. K. GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO.

Z KOMITETU.

A) Ogłoszenia i odezwy.

Od Ekscelencji Andrzejowej hr. Potockiej otrzymał Komitet następujące pismo:

„Za wyrażone mi w ciężkiej boleści serdeczne wyrazy współczucia składam w mojem i rodziny mej imieniu gorące podziękowanie“.

Andrzejowa Potocka m. p.

VI. posiedzenie Komisji dla organizacji handlu materjałem rzeźnym, które się nie mogło odbyć dnia 27. kwietnia b. r., odbędzie się we środę dnia 6. maja o godzinie 4-ej po południu.

L. 41/pr.

Ogłoszenie
w sprawie Agencji sprzedaży materjału rzeźnego przy Komitecie c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego.
(Powtórzenie).

Wszelkie pisma w sprawie sprzedaży materjału rzeźnego, a względnie zakupna bydła chudego na opasy nadsyłać należy do **Agencji sprzedaży materjału rzeźnego przy Komitecie** c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego (ul Karola Ludwika l. 3).

Zwraca się uwagę wszystkich interesentów, że w listach należy podawać adres dokładny z oznaczeniem stacji pocztowej, telegraficznej i kolejowej. Prócz tego należy podać oddalenie od stacji kolejowej i opisać bliżej materjał rzeźny, a w szczególności gatunek bydła z zaznaczeniem, czy rasowe, czy zwykłe, przeciętną wagę każdej sztuki w przybliżeniu i stan opasowy.

W razie sprzedania sztuk zameldowanych z pominięciem Agencji należy o tem donieść niezwłocznie do Biura w drodze telegraficznej, w przeciwnym bowiem razie Agencja dochodzić będzie kosztów wywołanych daremnem przybyciem kierownika Agencji na miejsce.

Bez uprzedniego porozumienia z Agencją we Lwowie **nie należy bezwarunkowo** nadsyłać materjału na targ lwowski, ponieważ w takim razie Agencja nie jest w stanie zregulować obsyłki targu lwowskiego i co za tem idzie, uzyskać odpowiedniej ceny.

L. 38/pr.

Ogłoszenie
w sprawie zaliczkowania bydła rzeźnego.
(Powtórzenie).

Członkowie c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego otrzymywać mogą zaliczki tak na gotowe bydło rzeźne, jak i na zakupno bydła chudego, przeznaczonego na opasy od Spółki ziemskiej w Stanisławowie, stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką, opartego na ustawie z d. 6. marca 1906 Dz. u. Nr. 58. Bydło zaliczkowane przez pomienioną spółkę sprzedanem zostanie przez Agencję sprzedaży materjału rzeźnego przy Komitecie we Lwowie.

Członkowie c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, korzystający ze zaliczek, **nie stają się przez to bynajmniej członkami Spółki ziemskiej w Stanisławowie,** która w myśl art. VI l. 6 statutu upoważniona jest do prowadzenia rachunków bieżących także dla zwykłych klientów Spółki.

Celem zasięgnięcia bliższych szczegółów **zwracać się należy do Spółki ziemskiej w Stanisławowie, ul. Trzeciego Maja l 20.**

B) Ze spraw bieżących.

Komitet udzielił **na premiowanie bydła** Oddziałowi Dynowskiemu 400 K. i Oddziałowi Samborskiemu 600 K.

Komitet udzielił następujących **zasiłków** z funduszu krajowego: a) **Na utrzymanie sekretarzy - lustratorów**: Oddziałowi Gródecko - Janowskiemu 800 K, Brodzko - Złoczowskiemu 300 K, Dolińskiemu 600 K, Liskiemu 300 K, Pokuckiemu 600 K, Tarnopolskiemu 200 K, Rohatyńskiemu 200 K, Stanisławowskiemu 600 K, Cieszanowskiemu 300 K, Samborskiemu 1000 K i Dynowskiemu 300 K; b) Na **premiowanie służby gospodarczej**: Oddziałowi Brodzko - Złoczowskiemu 300 K i Oddziałowi Dolińskiemu 300 K. c) Na 50% **zniżkę przy zakupnie nasion pastewnych** Oddziałowi Gródecko - Janowskiemu 150 K.

Komitet **udzielił zasiłków** na odbycie kursów chowu drobiu **w Zielonej**, p. Natalii Przytulskiej z Modlnicy koło Krakowa na kurs dwumiesięczny, p. Tomaszowi Bokłakowi, kierownikowi szkoły w Bielawińcach na kurs jednomiesięczny i na takiż kurs 100 K p. Stefanii Cinciurowej, nauczycielce szkoły ludowej w Kobakach.

Komitet przyznał 600 K, na **kurs kucia koni** Oddziałowi Gródecko - Janowskiemu.

Komitet poparł **przyznanie kontyngentu** dla nowej gorzelni rolniczej w Pielawie w myśl rozporządzenia cesarskiego z dnia 16. lipca 1904 Dz. u. p. Nr. 78.

Na podstawie opinii Rad Oddziałów przedstawiono c. k. Namiestnictwu na **zarządców przymusowych** większych posiadłości rolnych: Władysława Dąbrowskiego i Mieczysława Borkowskiego z Kamionki strumiłowej dla c. k. Sądu powiatowego w Kamionce strumiłowej, Władysława Ossolińskiego z Horpinia dla c. k. Sądu powiatowego w Busku, Dra Włodzimierza Trzeciaka z Radziechowa i Erazma Chmielewskiego z Połonicznej dla c. k. Sądu powiatowego w Radziechowie.

Z Oddziałów.

Dnia 7. maja b. r. o godzinie 11. przed południem odbędzie się Walne Zebranie Członków **Oddziału Sanockiego** z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego Zebrania, 2) Sprawozdanie Komisji rachunkowej, 3) Sprawozdanie Delegatów z Rady Ogólnej, 4) „O nowożytnych zasadach karmienia bydła", wykład posła do Sejmu JW. Pana Jana Marszałkowicza, 5) Dyskusja nad ograniczeniem emigracji zarobkowej małoletnich, 6) Wnioski.

Dnia 7. maja b. r. o godzinie 10. przed południem odbędzie się Walne Zebranie Oddziału **Gródecko-Janowskiego** z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia, 2) Sprawozdanie z działalności Oddziału za ubiegłe trzechlecie, 3) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej ze sprawdzenia rachunków Oddziału za rok 1907, 4) Uchwalenie budżetu na rok 1908, 5) Uchwalenie wysokości wkładek Członków Oddziału na następujące trzechlecie, 6) Wybór Przewodniczącego i Członków Rady Oddziału na następujące trzechlecie (1908—1911), 7) Wybór Komisji rewizyjnej, 8) Wybór Delegatów na Zgromadzenie Rady ogólnej Towarzystwa, 9) Wnioski Członków, 10) Wykład zaproszonego Delegata Komitetu c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, Pana Dra cam. Augusta Rodakiewicza: „O znaczeniu i pożytkach c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego".

Zamierzone podwyższenie opodatkowania spirytusu.

ϱ W sprawie opodatkowania spirytusu odbyła się w Biurze Komitetu c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego dnia 23. kwietnia br. ankieta pod przewodnictwem Prezesa Stanisława Brykczyńskiego, w której udział wzięli przedstawiciele obu bratnich Towarzystw rolniczych i Związku przedsiębiorców gorzelni rolniczych, a mianowicie: Pp. Stanisław Bohdanowicz, Wiceprezes Artur Zaremba Cielecki, Aleksander Dąmbski, Dyr. Juliusz Frommel, Dr. Włodzimierz Bolesta Kozłowski, Dr. Aleksander Krzeczunowicz, Dyr. Józef Milewski, Dr. Stanisław hr. Mycielski, R. Dw. Dr. Tadeusz Pilat, Leon Podlewski, Dr. cam. August Rodakiewicz, Wincenty Rozwadowski, Dr. Władysław Sołowij, Stanisław hr. Stadnicki i Władysław Żeleński.

Po przeprowadzeniu szczegółowej dyskusji nad wynikami ministerjalnej ankiety z dnia 26. marca br. uchwalili zebrani delegaci zaprotestować jak najenergiczniej przedewszystkiem przeciwko zamierzonemu podniesieniu podatku od spirytusu o 50 K na hektolitrze.

Przyznając bowiem, że spirytus jest artykułem konsumcji, który pewną podwyżkę podatkową znieść może, zaznaczono, że podwyżka nie powinna żadną miarą przekraczać pewnej racjonalnej granicy, którą w tym wypadku może być 25 lub najwyżej 30 K od hl. spirytusu. Podatek wyższy wywołać musi ogromny spadek konsumcji, a zarazem zniżkę cen spirytusu surowego i otworzy nadto szerokie pole dla spekulacji ze szkodą dla rolnictwa. W razie przyjęcia proponowanej przez rząd stopy podatkowej będą mogli spekulanci zakupić i zamagazynować przed wprowadzeniem nowego podatku ogromne ilości spirytusu i cały ten zapas rzucą następnie na targ po wprowadzeniu podatku, psując w ten sposób na szereg lat normalne ceny spirytusu.

Dla uzasadnienia tak znacznej podwyżki, powołuje się c. k. Rząd na wysokość opodatkowania istniejącego w innych państwach Europy, a w szczególności w Anglii. Tego rodzaju porównanie nie da się niczem uzasadnić, wysokość bowiem opodatkowania nie da się bezwarunkowo w sposób szablonowy zastosować z powodu rozmaitych w poszczególnych państwach istniejących stosunków, stopnia kultury jak i zamożności tychże. Jeżeli jakiś podatek konsumcyjny opłacać może zamożny konsument angielski bez uszczerbku dla swojego ekonomicznego bytu, to nie wynika stąd wcale. aby takie same ofiary dla swojej konsumcii ponieść był w stanie biedny mieszkaniec Galicji.

Wysoką cenę podwyżki uzasadnił następnie c. k. Rząd ubytkiem 28,000.000 K, wynikłym z zamierzonego obniżenia podatku od cukru. Pomijając najzupełniej kwestję, który z dwóch artykułów jest bardziej dla ludności niezbędny, cukier czy spirytus, pomijając następnie kwestję, czy łatwiejszą jest do zniesienia wyższa cena cukru, konsumowanego w minimalnych ilościach, czy też wyższa cena spirytusu. zaprotestować należy jak najenergiczniej w interesie Galicyi przeciwko łączeniu podwyżki podatkowej od spirytusu z ubytkiem dochodów państwowych przy podatku cukrowym. Podwyżka podatku od spirytusu, zamierzona przez c. k. Rząd, zachwieje rozwojem rolnictwa, podkopując przemysł gorzelniany. Przemysł ten reprezentuje prawie połowę ogólnej produkcji spirytusu austryackiego, a zamierzona zniżka w opodatkowaniu cukru nie przyczyni się w niczem do wzmożenia produkcji krajowej, cała bowiem odnośna bonifikacja podatkowa wpływać będzie do kas przedsiębiorstw cukrowniczych, znajdujących się, z wyjątkiem jednego, t. j. Przeworska, poza obrębem Galicji.

Jeżeli umiarkowane podwyższenie podatku od spirytusu jest niewątpliwie, jak to ze wszech stron uznano, dla przeprowadzenia sanacji finansów krajowych rzeczą konieczną, to domagać się bezwarunkowo musimy, aby cała ofiara, jaką z tytułu podwyższonego podatku tak konsumenci galicyjscy. jak i przemysł gorzelniany ponieść mają, była w rzeczywistości użytą na sanację galicyjskich finansów krajowych. Żądanie to opiera się na fakcie, że $^1/_3$ część ogólnej sumy, jaka z podwyższenia podatku od spirytusu wogóle wpłynie, ściągniętą zostanie od konsumentów i producentów w Galicji. Byłoby tedy oczywistą krzywdą niczem nieusprawiedliwioną, aby funduszami pobranymi z Galicyi obdzielano inne kraje. które w znacznie mniejszym stopniu do przysporzenia dochodu z tego źródła przyczyniają się.

Wiadomą jest przytem rzeczą i zupełnie zrozumiałem przy ciągłem wzmaganiu się potrzeb kulturalnych w kraju, że nawet ta pomoc, jaką finanse krajowe otrzymać mogą z tytułu wyższego opodatkowania spirytusu, po upływie pewnego szeregu lat nie będzie mogła wystarczyć na opędzenie nieuniknionych potrzeb kulturalnych i ekonomicznych ludności. Dlatego też byłoby poprostu zamknięciem na przyszłość wszelkiej możności przysporzenia sobie wyższych dochodów dla kraju, gdyby podatek od spirytusu zaraz w pierwszej chwili miał uledz kolosalnemu podwyższeniu o 50 K na hektolitrze. I dlatego zastrzegając, że cały dochód uzyskany z podwyżki opodatkowania spirytusu w Galicyi powinien być wyłącznie dla sanacji krajowych finansów galicyjskich użytym, uważać należy za konieczne obniżenie zamierzonej obecnie podwyżki do kwoty 25, a najwyżej 30 K od hektolitra, przez co umożliwionem będzie krajowi ewentualnie poszukać w przyszłości, w razie podniesienia się ekonomicznego kraju, dalszego źródła dochodu ze spirytusu.

W ciągu dalszym dyskusji uchwalono zaprotestować również gorąco przeciwko równocześnie zamierzonemu obniżeniu o połowę dotychczasowej

bonifikacji gorzelnianej. Zasadą prawną, na której bonifikacja została przyznaną gorzelniom rolniczym był fakt, że przy wydaniu ustawy gorzelnianej w r. 1888, odddał c. k. Rząd znaczną część kontyngentu zastrzeżonego wyłącznie dla gorzelni rolniczych do przerobienia w gorzelniach fabrycznych. Uznając wówczas to zupełnie słusznem, że mały zakład przemysłowo-rolniczy nie może żadną miarą wytrzymać konkurencji z wielkim zakładem fabrycznym, w którym koszta administracyjne, amortyzacya zakładowego kapitału, zakupno surowców i t. d. rozkłada się na wielką ilość przerabianego spirytusu, przyznano gorzelniom rolniczym bonifikację tytułem premii za wyrabianie artykułu dla konsumcji ludności niezbędnego. Przez umniejszenie bonifikacji straci przemysł gorzelniany galicyjski prawie 2½ milionów koron rocznie, które to uszczuplenie zagraża egzystencji wielu gospodarstw w kraju, gdyż ubytek ten wpłynie niekorzystnie nie tylko na gospodarstwa, pozostające we własnej administracji właścicieli, ale doprowadzi do upadku dzierżawców, którzy zawierając kontrakty, nie liczyli się wcale z możliwem uszczupleniem bonifikacji.

Oświadczono się również stanowczo przeciwko zamierzonemu zniesieniu ryczałtowej premii eksportowej, wynoszącej dotychczas 2 miliony koron rocznie, w miejsce której c. k. Rząd proponuje wprowadzić stałą premię, wynoszącą 7 K od każdego poza granice państwa wywiezionego hektolitra spirytusu. Podstawą dla przyznania dla spirytusu niekontyngentowanego premii eksportowej, było wzmaganie się stateczne produkcji spirytusu, której miano ułatwić wyjście poza granice państwa, celem usunięcia skutków hyperprodukcji. Podniesienia tej premii ryczałtowej do wysokości 3 milionów koron, domagał się przemysł rolniczo-gorzelniany przy każdej nadarzonej sposobności. Ryczałtowa premia ma tę dodatnią stronę, że coroczny ryczałt rozdziela się stosunkowo według ilości rzeczywiście eksportowanego spirytusu. Produkujące wielkie ilości ekskontyngentu fabryki spirytusu melasowego, starają się o ile możności ograniczyć swoją produkcję, na eksport przeznaczoną, licząc się z tem, że im mniejsza ilość spirytusu niekontyngentowanego zostanie wyprodukowaną i za granicę wywiezioną, tem wyższa premia przypadnie na każdy hektolitr wywozu. Tak więc system ryczałtowy premii był hamulcem niepotrzebnej hyperprodukcji z odpadków buraczanych, a względnie także kartofli.

Ustanowienie jednostkowej premii po 7 K od hektolitra wywołać natychmiast musi skutek wręcz przeciwny. Wszystkie bowiem zakłady fabryczne, a za nimi wiele gorzelń rolniczych, posiadających nizkie kontyngenty. produkować będą, choćby z ofiarą charakteru swego rolniczego (zwłaszcza w razie uszczuplenia bonifikacji), nadmierną ilość spirytusu niekontyngentowanego i cały ten produkt za granice państwa wywozić. Wywołana w ten sposób hyperprodukcja, bo oczywiście nie całą nadwyżkę da się wywieźć, zaciąży nie tylko szkodliwie nad targiem austrjackim, ale narazi także Skarb państwa na wypłatę tytułem premii olbrzymich sum, jakie uszczuplą dochody z opodatkowania spirytusu wypływające.

Wreszcie uchwalono zaprotestować przeciwko zamiarowi c. k. Rządu przeznaczenia 30.000 hl. spirytusu niekontyngentowanego, przerabianego corocznie na ocet, do wolnej konsumcji przy równoczesnem zezwoleniu na wyrób octu jedynie ze spirytusu niekontyngentowanego. Jak daty statystyczne pouczają, kontyngent w ilości 987.000 hl. (po strąceniu 30.000 ze sumy 1,017.000 hl.) wystarczał od szeregu lat na pokrycie potrzeb konsumcji, która mimo znacznego przyrostu ludności mniej więcej w tej samej cyfrze się utrzymuje, t. zn. ekonomicznie biorąc, słabnie. Ponieważ z chwilą podniesienia podatku liczyć się trzeba ze znacznym spadkiem konsumcji, rzucanie na targ owych 30.000 hl., które dotąd na ocet były przerabiane, uważać należy za zupełnie niepożądane ani nie wskazane i to tem więcej, że wedle oświadczenia Rządu ogólny kontyngent ma być o 30.000 hl. rocznie zmniejszony ze szkodą licznych od dawna istniejących gorzelni. Ponieważ gorzelnie te dla obdzielenia nowo-powstałych oddać mają ze swoich kontyngentów około 25.000 hl., mimo, że w porównaniu do innych krajów daleko gorzej w kontyngent są wyposażone, żądać należy zatrzymania dotychczasowej ogólnej cyfry kontyngentu przez utrzymanie przeróbki octu ze spirytusu kontyngentowanego.

Zwrócono wreszcie uwagę, że możliwość poprawienia sytuacyi gorzelń dawniejszych niestosunkowo nizko kontyngentem udotowanych jest obecnie zupełnie wykluczoną, ponieważ przy każdym nowym rozdziale indywidualnym kontyngentu ustawodawstwo zajmuje się prawie wyłącznie gorzelniami nowemi, nieobdzielonemi stałym kontyngentem, biorąc za zasadę każdorazowego rozdziału cyfrę kontyngentu wyrobionego w ostatnim okresie a nie ogólną produkcję, tak kontyngentu, jak ekskontyngentu. Przytem obszar gospodarstwa nie wchodzi również w rachubę, tak, że dawne gorzelnie, mimo rzeczywistych potrzeb gospodarstw, z jakiemi są związane, mimo wysokiej produkcji spirytusu niekontyngentowanego z własnych produktów, nie są w możności pomnożenia swych kontyngentów. Z tego powodu podstawą przyznania kontyngentu na dalsze lata winną być cyfra ogólnej produkcji, a więc kontyngentu i ekskontyngentu, według przecięcia z ostatniego okresu rozdziałowego, z zastrzeżeniem jednak, że kontyngent żadnej gorzelni nie może przekraczać pewnej ilości hektolitrów, wyrażonej w stosunku do obszaru w hektarach złączonego z gorzelnią gospodarstwa.

Po wszechstronnem rozpatrzeniu sprawy uchwaliła wreszcie ankieta opracować memorjał w myśl wytyczonych zasad, powierzając redakcję tegoż osobnej komisji, złożonej z pp. Dra Aleksandra Krzeczunowicza, Dra Władysława Sołowija i Władysława Żeleńskiego. Memorjał ten, podpisany przez Prezydja obu bratnich Towarzystw rolniczych i Związku przedsiębiorców gorzelni rolniczych, został przedłożony Kołu polskiemu, c. k. Ministrowi Skarbu i JE. c. k. Ministrowi Dawidowi Abrahamowiczowi.

Ogłoszenia i rozporządzenia władz.

LW. 41.602/1908.

Ogłoszenie.

W krajowych niższych szkołach rolniczych w Bereźnicy p. Stryj, w Horodence, w Jagielnicy, w Kobiernicach p. Kenty, w Miłocinie p. Rzeszów, w Suchodole p. Krosno rozpoczyna się rok szkolny 1908/9 z dniem 1. lipca b. r.

Krajowe niższe szkoły rolnicze mają na celu kształcenie przedewszystkiem synów włościan na uzdolnionych, praktycznych gospodarzy.

Cały kurs nauki trwa trzy lata.

Wszyscy uczniowie mieszkają w zakładzie. Opłata za utrzymanie w internacie wynosi 150 koron półrocznie. Uczniowie niezamożni mogą być przyjęci na koszt funduszu, kraj. t. zn. otrzymują bezpłatnie pomieszczenie w internacie, wikt i odzież z wyjątkiem obuwia i bielizny i wnoszą tylko opłatę szkolną w kwocie 5 K za półrocze.

Podania o przyjęcie do niższej szkoły rolniczej wnosić należy najpóźniej do 15. czerwca b. r. do Dyrekcji jednej z wymienionych powyżej szkół rolniczych.

Do podania, które jest wolne od stempla należy dołączyć:

1) metrykę urodzenia, na dowód, że kandydat ukończył 15 lat;

2) świadectwo zdrowia wystawione przez lekarza;

3) świadectowo szkolne z ukończeniem szkoły ludowej,

4) świadectwo ubóstwa, jeżeli kandydat ubiega się o przyjęcie na koszt funduszu krajowego.

We Lwowie, dnia 24. kwietnia 1908.

Piotrowski.

L. do 52.540/VI. a.

Ogłoszenie.

W celu wymiaru odszkodowania ze Skarbu państwa za świnie użytkowe i hodowlane wybite z urzędu w Galicji w II. kwartale 1908 na podstawie ustawy z 7. września 1905 Dz. p. p. Nr. 163, ustanawia się po myśli § 6. tej ustawy i stosownie do rozporządzenia wykonawczego z 6. listopada 1905 Dz. p. p. Nr. 164 przeciętne ceny za kilogram żywej wagi mięsa według następującej taryfy.

I. Świnie rasowe (rasy angielskiej): a) prosięta do 4 miesięcy 1 K 35 h, b) warchlaki od 4 do 10 miesięcy 1 K 13 h, c) świnie powyżej 10 miesięcy 1 K 01 h.

II. Świnie półkrwi (rasy poprawnej): a) prosięta do 4 miesięcy 1 K 33 h, b) warchlaki od 4 do 10 miesięcy 1 K 05 h, c) świnie powyżej 10 miesięcy — K 94 h.

III. Świnie rasy krajowej: a) prosięta do 4 miesięcy 1 K 18 h, b) warchlaki od 4 do 10 miesięcy — K 91 h, c) świnie powyżej 10 miesięcy — K 85 h.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, dnia 22. kwietnia 1908.

Obwieszczenie

c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 21. kwietnia 1908 l. 51.508 o rozporządzeniu c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 14. kwietnia 1908 l. 14.843/1880 w sprawie wprowadzania bydła i owiec rzeźnych do granicznej rzeźni w Rosenheim (Bawarja) — zamieszczone jest w „Dzienniku urzędowym“ *Gazety Lwowskiej* z dnia 23. kwietnia b. r.

Obwieszczenie

c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 26. kwietnia 1908 l. 54.745 z wykazem panujących w Galicji chorób zaraźliwych zwierzęcych, zestawionym na podstawie sprawozdań c. k. starostw, przedłożonych od 19. do 26. kwietnia 1908 — zamieszczone jest w „Dzienniku urzędowym“ *Gazety Lwowskiej* z dnia 29. kwietnia b r.

KRONIKA.

† **Stefan Borck Prek**, uczestnik powstania z r. 1863, wł. dóbr. ur. 1831 r. członek Oddziału Jarosławskiego, zmarł d. 28. kwietnia b. r. w Pantalowicach górnych.

Nowy namiestnik. Najwyższem postanowieniem z dnia 28. kwietnia zamianował Najjaśniejszy Pan J. E. Dra Michała Bobrzyńskiego Namiestnikiem Galicyi.

Nowy Namiestnik urodził się w Krakowie 30. września 1849 i tam uczęszczał do gimnazyum i na uniwersytet, gdzie wydział prawniczy ukończył w 1871. W r. 1872 otrzymał stopień doktora praw, w r. 1873 habilitował się jako docent historyi prawa niemieckiego. W marcu 1877 został nadzwyczajnym, a w grudniu 1879 zwyczajnym profesorem prawa polskiego i niemieckiego. W r. 1883—4 i 1887—8 był dziekanem wydziału prawa. Od r. 1878—1890 był dyrektorem kraj. archiwum aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie. Od r. 1878 był członkiem korespondentem, a od r. 1883 jest członkiem czynnym Akademii umiejętności w Krakowie, zaś od r. 1892 w Pradze.

W r. 1881 został wybrany do Rady miejskiej w Krakowie, w r. 1885 posłem do Rady państwa z kuryi większych posiadłości okręgu krakowskiego; w latach 1885, 1889 i 1890 posłem na Sejm krajowy z tegoż samego okręgu wyborczego i mandat ten po dziś dzień piastuje.

W r. 1890 został powołanym na urząd wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej. W r. 1901 opuścił to stanowisko, a otrzymawszy tytuł tajnego radcy, powrócił napowrót do Krakowa, jako zwyczajny profesor uniwersytetu Jagiellońskiego. W r. 1903 po złożeniu mandatu do Rady państwa przez p. Czecza, wielka własność krakowska wybrała go posłem do parlamentu, a Koło polskie później zrobiło go swym wiceprezesem. Przy ostatnich powszechnych wyborach do Izby posłów Rady państwa został wybrany posłem z 23 okręgu wyborczego (Mielec, Kolbuszowa, Leżajsk, Nisko i t. d.). Ten mandat poselski obecnie złoży, a zatrzyma jedynie mandat poselski do Sejmu.

Bardzo bogatą jest także naukowa działalność dr. Bobrzyńskiego. Ogłosił on drukiem następujące prace:

1. O ustawodawstwie nieszawskiem Kazimierza Jagiellończyka (1873). 2. O dawnem prawie polskiem, jego nauce i umiejętnem badaniu (1874). 3. Wiadomość o uchwałach zjazdu piotrkowskiego w r. 1406 i 1407 (1874). 4. O założeniu sądów wyższych prawa niemieckiego na zamku krakowskim (1875). 5. Sejmy polskie za Olbrachta i Aleksandra (1876). 6. Historya prawa niemieckiego w zarysie (1876). 7. Kazania sejmowe Skargi (1876). 8. O mieszanym układzie prawa polskiego przez Jana Sierakowskiego (1877). 9. Stanowisko polityczne Jana Kochanowskiego (1878) 10. Prawo propinacyi w dawnej Polsce (1878). 11. Dzieje Polski w zarysie (I. edycya 1879, II. 1880, III. 1888). 12. W imię prawdy dziejowej (1879). 13. O podziale historyi polskiej na okresy (1880). 14. Geneza społeczeństwa polskiego (1881). 15. Jan Ostroróg (1885).

Ponadto opracował dr. Bobrzyński „Starodawnych prawa polskiego pomników“ tom III. (1774), tom V. (1879) i część tomu VII. (1882). Drukował także wiele prac drobnych, recenzyj i artykułów politycznych w różnych czasopismach.

Nominacya Marszałka. Równocześnie z nominacyą nowego Namiestnika zamianował Najjaśniejszy Pan J. E. Stanisława hr. Badeniego Marszałkiem krajowym Galicyi na dalsze sześciolecie.

ϱ **Egzamin w Albigowej** odbył się dnia 28. kwietnia pod przewodnictwem R. Dw. Dra Tadeusza Pilata i w obecności zastępcy Marszałka Rady powiatowej Bolesława Żardeckiego, ks. kan. Tyczyńskiego, delegata krakowskiego Towarzystwa rolniczego ks. Stanisława Siary, delegata towarzystwa gospodarskiego Dra cam. Augusta Rodakiewicza i licznych gości bliższej i dalszej okolicy, a nawet z Królestwa. Uczennice w liczbie 28 zrobiły na zebranych jak najlepsze wrażenie, czemu też dał wyraz R. Dw. Dr. Tadeusz Pilat w swem końcowem przemówieniu. Zakład ten, prowadzony wzorowo przez kierowniczkę pnę Gostkowską, pod szczególną opieką p. Bolesława Żardeckiego i ks. kan. Tyczyńskiego, rokuje jak najlepsze nadzieje i zasługuje niewątpliwie na wydatne poparcie miarodajnych czynników.

Premiowanie służby gospoadrskiej odbyło się na Walnem zebraniu Oddziału Tarnopolskiego dnia 9. stycznia b. r. Wypłacono tytułem premii 880 K między 33 osób ze służby gospodarczej, przyznając za wysłużone pierwsze lat 10 u tego samego chlebodawcy po 8 K i za każdych dalszych pełnych lat 5 również po 8 K.

Dzięki zapobiegliwości Prezesa Oddziału Tarnopolskiego p. Tadeusza Fedorowicza premiowanie służby gospodarczej stało się w Oddziale stałą instytucją, którą czynniki interesowane wydatnie popierają. Na tegoroczny fundusz premiowy udzielił Komitet Towarzystwa gospodarskiego 400 K, chlebodawcy złożyli 220 K, Rada powiatowa zbarazka przyczyniła się datkiem 35 K, Rada Oddziału Tarnopolskiego kwotą 174 K 49, a procenta od funduszu specjalnego na ten cel wyniosły 50 K 51 h.

Program działania Ligi obyczajności społecznej. Liga obyczajności społecznej przystąpiła do wykonania pierwszego programu swej działalności, który obejmuje:

I. Akcyę przeciw pornografii w handlach, antykwarniach i trafikach — z pomocą ustaw istniejących, oraz innych środków.

II. Starania o ustawę nakazującą zamykanie szynków od godziny 6 wieczorem w każdą sobotę do godziny 6 rano każdego poniedziałku, oraz w dni świąt uroczystych. W tym celu Liga obyczajności społecznej zbiera podpisy do odnośnej petycyi i przygotowuje publiczne wiece.

III. W porozumieniu z redakcjami krajowych pism akcyę przeciw jaskrawym objawom publicznej nieobyczajności i brutalności.

IV. Ankietę w sprawie bezdomnych robotnic, w porozumieniu z istniejącemi Stowarzyszeniami kobiecemi i z zużyciem materjału już nagromadzonego. Celem ankiety jest jak najrychlejsze urządzenie przytulisk dla uczciwych robotnic, z uwzględnieniem w miarę możności istotnych problemów ekonomicznych ich bytu i pracy.

V. Ankietę w sprawie mieszkań biednych uczniów szkolnych i rzemieślniczych.

VI. Sprawę t. z. „uświadamiania“ seksualnego, czy to drogą konferencyj (osobno z ojcami, osobno z matkami), czy też w inny sposób, według wskazówek, zebranych w Towarzystwie lekarskiem („Hygiena społeczna“), Towarzystwie Ochrona Młodzieży, w Tow. nauczycieli szkół wyższych, w Związku nauczycielek, Związku rodzicielskim i i.

VII. Starania w celu zakładania kółek etycznych w szkołach i środowiskach pracy — z pomocą samej młodzieży i odnośnych władz.

Prezydjum Ligi obyczajności społecznej, przedkładając ten pierwszy program, którego prace chce posunąć jak najskuteczniej naprzód jeszcze przed porą letnich wakacyj, zwraca się do całego społeczeństwa z usilną prośbą o czynną. praktyczną pomoc. Wszelkie rady, ściśle stwierdzone informacye, pożyteczne wskazówki będą przyjmywane z żywą wdzięcznością.

Wystawa przeglądowa bydła włościańskiego odbędzie się w Krystynopolu dnia 30. maja b. r.

Ankieta w sprawie nowej ustawy o Spółkach rozpoczęła dnia 28. kwietnia prace swe w Ministerstwie sprawiedliwości. Ustawa z r. 1863 nie odpowiada dzisiejszemu rozwojowi Spółek zarobkowych i gospodarczych i wymaga gruntownej reformy.

Depesze o prognozie pogody nadchodzić będą codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt do końca listopada, a mianowicie szyfrowane do wszystkich państwowych urzędów telegraficznych, a deszyfrowane do wszystkich kolejowych urzędów telegraficznych i kolejowych stacji telefonicznych.

Porządek obrad Walnego Zgromadzenia c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego mającego się odbyć w dniach 21. i 22. maja 1908 w Krakowie, w gmachu Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń, po nabożeństwie odbytem o godz. 9. rano w kościele św. Marka przy ul. Sławskiej.

Porządek dzienny Zebrania ogólnego we czwartek dnia 21 maja 1908 o godz. 9½ rano. (Wielka sala posiedzeń): 1) Zagajenie i otwarcie obrad przez przewodniczącego. 2) Protokół obrad ostatniego Zgromadzenia (drukowany). 3). *a*) Sprawozdanie Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego z czynności za rok 1907 drukowane (ref. sekretarz Dr. Józef Raczyński). *b*) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej o czynnościach Komitetu za rok 1907. (ref. p. Stanisław Konopka). 4) Sprawozdanie z czynności Towarzystw rolniczych okręgowych za rok 1907 wraz z wnioskiem Komitetu w sprawie dopłat ze strony Towarzystw rolniczych okręgowych (ref. Dr. Witold Milewski). 5) „O ubezpieczeniu robotników rolnych“ (ref. Dr. Antoni Górski).

Obrady w Sekcjach:

We czwartek dnia 21 maja.

I. Sekcja hodowlana: o godz. 4. po południu. (Wielka sala posiedzeń): 1) „O żywieniu bydła mlecznego“ (ref. Dr. Feliks Rogoziński). 2) „O stosowaniu indywidualnego żywienia krów mlecznych w praktyce“ (ref. p. Feliks Sandoz).

II. Sekcja przemysłu rolniczego: o godz. 6. wieczorem. (Sala posiedzeń Rady Nadzorczej). 1) „O suszeniu ziemniaków“ (ref. Dr. Feliks Rogoziński). 2) „O rozdziale kontyngentu gorzelnianego“ (ref. Wiceprezes p. Karol Czecz de Lindenwald).

W piątek dnia 22 maja o godz. 9. rano:

III. Sekcja ogólna: (Wielka sala posiedzeń). 1) „O ubezpieczeniu żywego inwetarza“ (ref. p. Adolf Poniński). 2) „Organizacja sprzedaży bydła rzeźnego“ (ref. p. Ludwik Barański).

Dalszy ciąg Obrad Walnego Zgromadzenia w piątek dnia 22 maja o godz. 11 rano. (Wielka sala posiedzeń): 1) „Zwiększanie się zasobu azotu w glebie pod wpływem bakteryi“ (ref. Dr. Seweryn Krzemieniewski). 2) Wybory Prezesa i I Wiceprezesa Towarzystwa wskutek upływu trzechletniego okresu urzędowania hr. Zdzisława Tarnowskiego i Karola Czecza de Lindenwald, członków Komitetu w miejsce śp. prof. Lubomęskiego, w miejsce p. J. br. Konopki, który wszedł w skład Komitetu z urzędu jako prezes Tow. rol. okręgowego w Tarnowie, oraz w miejsce ustępujących po myśli §. 18 statutu pp. Kazimierza Bzowskiego, Henryka Dolańskiego, A. Górskiego, Stefana Konopki i Dra W. Milieskiego. 3) Wniosek o zmianę statutu (ref. prof. Górski). 4) Sprawozdanie z obrad w Sekcjach. 5) Wnioski samoistne. W Walnem Zgromadzeniu ma prawo uczestniczyć po myśli § 27 statutu każdy członek Towarzystwa, a mianowicie: Prezydjum, Członkowie Komitetu i Delegaci Towarzystw rolniczych okręgowych z głosem stanowczym, inni zaś członkowie z głosem doradczym.

Orzeczenie c. k. Trybunału administracyjnego w sprawie wypasu wołów. Na zażalenie p. Romana Krzysztofowicza, właściciela dóbr w Karapczyjowie na Bukowinie, wniesione przez Towarzystwo prawnej ochrony podatników we Lwowie przeciw orzeczeniu c. k. Dyrekcji skarbu w Czerniowcach — c. k. Trybunał administracyjny, przychylając się do wywodów żalącego się, w orzeczeniu z dnia 30. stycznia 1908 wypowiedział zasadę, że wypas wołów nie podlega powszechnemu podatkowi zarobkowemu, o ile jest wykonywany obok własnego gospodarstwa rolnego i przeważnie z pomocą własnych produktów rolnych, do których należy także i braha z własnej gorzeini pochodząca.

4-tygodniowy kurs dla kierowników gorzelń. Celem uzupełnienia wiadomości fachowych, a zarazem zapoznania z kontrolą procesów technicznych i krytyczną oceną nowości gorzelniczych, odbędzie się w Szkole Gorzelniczej w Dublanach „4-tygodniowy kurs dla kierowników gorzelń“ w czasie od 1. do 27. czerwca br.

Kurs obejmuje następujące wykłady i ćwiczenia:

1) Matematyka i geometrja. — (Reguła trzech; obliczanie procentów i proporcji, ze specjalnem uwzględnieniem obliczania powierzchni i objętości).

2) Fizyka. — (Nauka o siłach i maszynach prostych; zasada nauki elektryczności; elementa i dynamo maszyny).

3) Chemia. — (Ogólne wiadomości z chemji, ze specjalnem uwzględnieniem pierwiastków i związków ważnych w gorzelnictwie).

4) Silnice i kotły. — (Kotły; silnice parowe i elektryczne; pompy i maszyny pomocnicze).

6) Kontrola gorzelni. — (Kontrola procesów i uzasadnienie postępowania technicznego).

7) Ustawodawstwo podatkowe. — (Uwzględnienie nowego rozdziału kontyngentu i opodatkowania spirytusu).

8) Ćwiczenia w laboratorjum chemicznem.

9) Ćwiczenia w laboratorjum drobnowidzowem. — (Badania związane z kontrolą procesów gorzelniczych).

10) Ćwiczenia praktyczne w gorzelni. — (Próbne zaciery; stosowanie nowych środków).

Opłata za kurs wynosi 20 (dwadzieścia) kor.

Warunkiem przyjęcia jest dowód, że kandydat prowadził gorzelnię samodzielnie co najmniej przez jeden rok — albo też samodzielnie prowadził zarząd gospodarstwa wiejskiego.

Zgłoszenia na kurs przyjmuje Dyrekcja Szkoły Gorzelniczej w Dublanach do 20. maja br.

Konkurs. Ze względu na brak podobnej pracy w popularnej literaturze naszej, Związek Taborczyków niniejszem ogłasza konkurs na przystępną, praktyczną broszurę o zasadach żywienia krów dojnych. Plan dziełka w przybliżeniu ma być następujący: 1. krótki opis anatomiczny organów trawienia i fizjologia trawienia u bydła; 2. pasza i jej najważniejsze rodzaje; 3. żywienie krów mlecznych (z uwzględnieniem żywienia indywidualnego i systemu duńskiego) — pożądane jest przytem poparcie teorji przez podanie wyników żywienia indywidualnego.

Stający do konkursu zechcą zastosować się prócz

tego do następujących warunków: 1. broszura nie ma przekraczać dwóch arkuszy druku formatu szesnastki; 2. prace, zaopatrzone w godła, nadesłane być powinny do zarządu Związku Taborczyków (Warszawa, ul. Warecka 14), przed dniem 1. października b. r.; 3. osobne koperty, z temiż godłami na wierzchu, zawierać powinny nazwiska autorów.

Praca uznana za najlepszą przez sąd konkursowy otrzyma 50 rb. nagrody i pozostanie własnością autora; prawo pierwszeństwa do jej nabycia zastrzega sobie Związek Taborczyków.

Sąd konkursowy stanowią pp.: J. Karczewski, J. Makowski i W. Meylert, oraz członkowie Związku koledzy J. Frankowski i B. Janowski. Członkowie zarządu Związku biorą udział w naradach z głosem doradczym; jedynie w braku jednego lub paru sędziów mianują z pomiędzy siebie zastępców z głosem rozstrzygającym.

Z kolei. W zamiarze umożliwienia publiczności bezpośredniego zetknięcia się z Zarządem kolejowym i ustnego przedstawienia swych życzeń i zażaleń, oraz zasięgnięcia informacyj, odnoszących się do spraw komercjalnych i taryfowych co do przewozu na szlakach austr. kolei państwowych, objeżdżać będą delegaci Dyrekcji kolejowej stacje o znaczniejszym ruchu towarowym, celem ustnego porozumienia się z interesantami. Delegaci będą przyjmowali interesentów w miejscowościach poniżej wymienionych, oraz w okolicy tychże, w biurze naczelnika stacji w godzinach przedpołudniowych, a mianowicie: w Skolem 2. czerwca, w Komarnie-Buczałach 10. czerwca, w Turce nad Stryjem 16. czerwca, w Rawie ruskiej 22. czerwca, w Sokalu 25. czerwca, w Przemyślu 2. lipca, w Brodach 8. lipca, w Podwołoczyskach 14. lipca, w Tarnopolu 20. lipca, w Drohobyczu 24. lipca, w Stryju 28. lipca i w Samborze 31. lipca.

Celem wzmożenia ruchu podróżnych na liniach austryjackich c. k. kolei państwowych wydawać będą z dniem 1. maja do końca września b. r. kasy osobowe na stacjach w Chyrowie, Drohobyczu, Ławocznem, Lwowie, Łupkowie, Nowym Zagórzu, Przemyślu, Stryju, Tarnopolu, tudzież biuro miastowe austrjackich kolei państwowych we Lwowie (Pasaż Hausmanna), podobnie jak w latach poprzednich, zniżone sezonowe bilety abonamentowe, ważne na liniach kolei państwowych – z wyjątkiem linii głównej Podwołoczyska-Kraków, oraz Lwów-Ickany i sieci lokalnych kolei.

Wspomniane bilety ułożone są w grupy, podzielone na poszczególne sieci kolei państwowych z ważnością na przeciąg dni 15 lub 30. Karty abonamentowe ważne są w sezonie od 1. maja do 30. września i wydawane będą po następujących cenach: karta sezonowa ważna na dni 15 kosztuje I. klasa 66 K, II. klasa 46 K, III. klasa 26 K. Karta sezonowa na dni 30 kosztuje: I. klasa 98 K, II. klasa 66 K, III. klasa 40 K. — Bliższe szczegóły podane są w obwieszczeniach umieszczonych w westybulach stacyj kolejowych do publicznej wiadomości.

Według ogłoszenia w *Wiener Zeitung*, rozdane będą potrzebne roboty i dostawy dla budowy kolei lokalnej Agonitz-Klaus za sumę ryczałtową. Odnośne oferty przyjmuje c. k. Dyrekcja budowy kolei żelaznych we Wiedniu VI. Gumpendorferstrasse Nr. 10. w imieniu Towarzystwa „Steyrertalbahn“ jako koncesyonarjusza kolei lokalnej Agonitz-Klaus. Warunki i dotyczące alegaty można przejrzeć w wyżej wymienionej Dyrekcji.

Wiener Ztg. ogłasza, że rozdane będą w drodze publicznego przetargu roboty podtorowe, szutrowanie, wykonanie nawierzchni, roboty nadtorowe, ogrodzenia, dostarczenie i osadzenie znaków kolejowych, jako też dostarczenie kamieni granicznych dla budowy kolei lokalnej Friedberg-Aspang (Wechselbahn).

Oferty wnieść można najpóźniej do godziny 12-ej w poł. dnia 15. maja 1908 do c. k. Dyrekcyi budowy kolei żelaznych we Wiedniu VI. Gumpendorferstrasse nr. 10.

Odnośne warunki i alegata oglądać można w wyż wymienionej Dyrekcyi i w kierownictwie budowy kolei w Friedberg.

Nowe sądy obwodowe. Minister skarby zgodził się na wyasygnowanie funduszów potrzebnych na utworzenie sądów obwodowych w Żółkwi i Jarosławiu.

Nowy urząd pocztowy. Z dniem 1. maja wejdzie w życie urząd pocztowy w miejscowości Iwanówka (powiat Trembowla) ze zwykłym zakresem czynności i nazwą Iwanówka k. Trembowli.

Miejscowy okręg doręczeń nowego urzędu pocztowego stanowić będą gmina i obszar dworski Iwanówka z przysiółkami Horyczówka i Wiktorówka, zamiejscowy zaś gmina i obszar dworski Hleszczawa z przysiółkiem Stadnica.

Nowe marki pocztowe. Dyrekcya poczt i telegrafów podaje do wiadomości, że po wyczerpaniu zapasów marek pocztowych, używanych do opłat listów niefrankowych lub niedostatecznie frankowanych, używane będą nowe marki pocztowe, które różnić się będą od teraźniejszych przedewszystkiem barwą jasno-czerwoną, tudzież tem, że u dołu znaczków będzie wydrukowane słowo „Porto“. Termin ważności znaczków listowych przedostatniej emisyi (używanych do frankowania przesyłek) przedłużony został do 31. października 1908. Po tym terminie utracą znaczki pocztowe przedostatniej emisyi wartość i nie będzie wolno ich wymienić na znaczki pocztowe ostatniej emisyi.

Kalendarz rybacki. Do 15. maja nie wolno łowić lipienia, głowacicy i świnki, od 16. maja brzanki, brzany i cyrty, zaś przez cały maj wyrozuba, czopa, sandacza i raka samicy. Raki samce wolno łowić i sprzedawać. Złowione ryby i raki muszą mieć miarę przepisaną. W maju dobry czas do łapania na wędkę pstrąga, łososia i jaźwiny.

Wiadomości handlowe.

Z Oddziału handlowego przy Komitecie c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

Sprawozdania z targów zagranicznych stwierdzają podwyżkę cen zboża, spowodowanego znacznem obniżeniem się dowozu. Podwyżka ta na targach niemieckich jest nawet dosyć pokaźną, bo n. p. przy pszenicy wynosiła ona 2 Mk na 50 kg i wywarła także korzystniejszy wpływ na notowania tutejsze. Wprawdzie na targach naszego kraju ta podwyżka ceny nie jest tak wydatną, w każdym razie jednak odczuwać się daje lepsze usposobienie.

Płacono za 50 kg w koronach: Pszenicę 11·40 do 11·60, żyto 10·00 do 10·25, jęczmień pastewny 6·75 do 7·00, jęczmień browarniany 7·30 do 7·60, owies 6·25 do 6·50, bobik 6·25 do 6·50, wyka 6·00 do 6·40, koniczyna czerwona 90·00 do 110·00, koniczyna biała 40·00 do 55·00, koniczyna szwedzka 85·00 do 100·00, tymotka 32·00 do 36·00.

Agencja sprzedaży materjału rzeźnego przy Komitecie we Lwowie. Sprawozdanie targowe z dnia 29. kwietnia 1908: Sprzedano 14 sztuk bydła z Ożomli za łączną kwotę 3.493 K, w tem 3 woły i 1 buhaj o wadze 2.355 kg po 60 K za 1.413 K, 9 sztuk krów o przeciętnej wadze 400 kg sprzedane na oko za 1.900 K i 1 byczek wagi 340 kg sprzedany na oko za 180 K.

Targ nierogacizny na St. Marx dnia 28. kwietnia 1908.

Spęd wynosił 10.723 sztuk. Ponieważ popyt był większy od podaży, zyskały opasy o 1—2 h, a podświnki od 4—6 h. Opasy prima osięgły 1·17 K do 1·19 K, a wyjątkowo 1·20 K, opasy średnie od 1·10 K do 1·16, opasy lżejsze od 1·04 K do 1·12 K, stare od 1·06 K do 1·12 K, a podświnki od 92 h do 1·18 K, a nawet 1·20 K za kg żywej wagi bez podatku spożywczego.

Rolnicza Agencja sprzedaży materjału rzeźnego we Wiedniu. Sprawozdanie z wystawy opasów, jaka się odbyła na St. Marx w Wiedniu w czasie od 10—12. kwietnia 1908: Spęd wynosił 760 sztuk bydła rogatego, w tem 598 wołów, 76 buhajów i 86 krów. Na wystawie sprzedano 552 sztuk, reszta była już sprzedaną przed wystawą.

Na wystawie sprzedawano woły po 76—116 K, buhaje po 70—114 K, krowy po 65—108 K za 100 kg żywej wagi. Z tego bydła sprzedano za pośrednictwem rolniczej Agencji 390 sztuk po cenach następujących:

Woły: po K 116 sztuk 4, po K 112 sztuk 2, po K 110 sztuk 18, po K 108 sztuk 14, po K 107 sztuk 2, po K 106 sztuk 6, po K 105 sztuk 13, po K 104 sztukę 1, po K 102 sztuk 9, po K 100 sztuk 4, po K 98 sztuk 4, po K 96 sztuk 34, po K 95 sztuk 2, po K 94 sztuk 4, po K 93 sztuk 4, po K 92 sztuk 8, po K 90 sztuk 24, po K 88 sztuk 10, po K 87 sztukę 1, po K 86 sztuk 4, po K 84 sztuk 15, po K 83 sztuk 6, po K 82 sztuk 17, po K 80 sztuk 28, po K 76 sztukę 1.

Buhaje: po K 104 sztukę 1, po K 102 sztukę 1, po K 100 sztuk 5, po K 98 sztuk 5, po K 96 sztukę 1, po K 94 sztukę 1, po K 92 sztuk 2, po K 90 sztukę 1, po K 88 sztuk 7, po K 86 sztuk 3, po K 84 sztuk 6, po K 80 sztuk 22, po K 78 sztuk 2, po K 70 sztuk 6.

Krowy: po K 108 sztuk 2, po K 100 sztuk 3, po K 90 sztukę 1, po K 89 sztukę 1, po K 85 sztukę 1, po K 84 sztuk 2, po K 80 sztuk 7, po K 74 sztuk 7, po K 72 sztuk 26, po K 70 sztuk 3, po K 68 sztuk 3, po K 65 sztuk 2.

Jeden wół sprzedany został na oko za 2.600 K.

Rolnicza agencja sprzedaży materjału rzeźnego w Wiedniu

Sprawozdanie targowe z 27. kwietnia 1908.

Spęd: 3.251 wołów opasowych; 00 wołów z paszy; 654 bydła drobnego. Razem 3.905 sztuk. Według gatunku: 2.555 wołów; 682 buhajów; 633 krów; 33 bawołów. Razem 3.905 sztuk.

Ceny w koronach za 100 kg. żywej wagi.

Woły niemieckie prima: 80—96; secunda: 72–80; tertia 64 do 71; wyjątkowo: 101—00, woły węgier. siwe prima: 70–82: secunda: 57—65; tertia 50—56; wyjątkowo: 00—00, woły węgier. zabarwione prima: 82—96; secunda: 63–80; tertia: 58–68; wyjątkowo: 100–0, woły galicyjskie: prima: 80–88; secunda: 74—78: tertia: 70–72; wyjątkowo 97—00; buhaje prima: 64–69; secunda i tertia: 56—62; wyjątkowo: 60—74; krowy prima: 62–70; secunda i tertia 54–61; wyjątkowo: 00—89; bawoły prima: 44—57; secunda i tertia: 00—00; wyjątkowo: 00—00; woły z paszy: 00–00; bydło drobne: 40—57.

Uwaga: Spęd był większy o 902 sztuk od zeszłotygodniowego. Mimo tego utrzymały się ceny zeszłotygodniowe, a secunda i tertia zyskały nawet o 1 do 2 K. Brak zapasów w wielkiej hali i popyt rzeźników z prowincji przyczyniły się do powodzenia targu.

Lwów, dnia 29. kwietnia 1908. Na dzisiejszy targ spędzono wołów 101, buhai 11, krów 20, razem bydła rogatego rosłego sztuk 132, jałownika 43, cieląt 53, owiec i kóz 0, nierogacizny 41, razem 269. Woły opasowe zakupione przez Stowarzyszenie wytwórczo-spożywcze 00 wołów prima płacono po 70·00 — 81.00 k. woły z paszy chude po 60 do 68, buhaje od 58—74 kor., krowy po 56–68 kor., jałownik po 54 — 74 kor., cielęta od 53 — 70 kor., nierogaciznę po 100–106 kor., barany para po 00·00 kor. wszystko za 1 cetnar metryczny żywej wagi.

Kraków, dnia 28. kwietnia 1908. Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 105, cieląt 335, owiec i kóz 0. nierogacizny 167, razem 607 zwierząt. **Płacono za 1 cetnar metryczny żywej wagi:** buhaje 70—74 koron, woły 69—76 kor., krowy 00 00 kor.. jałownik 40—49 kor., cielęta 00—00 kor. nierogaciznę tuczną 00 — 00 kor., **bitej wagi:** nierogaciznę 116—146 kor. **Z zakupionych na oko płacono za sztukę:** buhaje 00 — 00 kor., woły z paszy 140–375 kor., krowy 90–210 kor., buhajki i jałówki 60–170 kor., cielęta 14—58 kor., owce i kozy 00 do 00 kor. **Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano:** na miejscową konsumcyę 479 szt. na konsumcję innych gmin kraju 128 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego — szt., na eksport za granicę kraju nierogacizny — szt. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

Kraków, dnia 1. maja 1908. Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 659, cieląt 488, owiec i kóz 8. nierogacizny 201, razem 1356 zwierząt. **Płacono za 1 cetnar metryczny żywej wagi:** buhaje 66—76 koron, woły 58—80 kor., krowy 62—65 kor., jałownik 64–66 kor., cielęta 50—93 kor., nierogaciznę tuczną 96—100 kor. **bitej wagi:** nierogaciznę 126—142 kor. **Z zakupionych na oko płacono za sztukę:** woły z paszy 120–175 kor., krowy 100–150 kor., buhajki i jałówki 64 do 120 kor., cielęta 16—57 kor., owce i kozy 20—36 kor., buhaje 00 do 00 kor. **Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano:** na miejscową konsumcyę 791 szt., na konsumcyę innych gmin kraju 455 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego 100 szt., na eksport za granicę kraju nierogacizny — szt. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

Sprawozdanie targowe Biura Tow. Gospod. w Tarnopolu z dnia 24. kwietnia 1908.

Ceny podane w koronach, za 50 kg. loco Tarnopol.

Pszenica 11·75-12·25, Żyto 9-9·50, Jęczmień browarniany 6·50—7·00, Groch Victoria 10·0–11, Groch zwykły 8 — 9, Owies 5·50—5·80, Hreczka 7·50—7.80, Wyka 0·00-0·0 Koniczyna czerwona 00—00, Koniczyna biała 00 — 00.

Spirytus za 50 litrów: paritas Tarnopol gotowy 27·50–28·— na zimowe miesiące 00·00—00·00, nadkontyngent 17·50–18·00. Usposobienie słabe.

Bank rolniczy.

Lwów, dnia 30 kwietnia. — Za 50 kilogramów loco Lwów. Waluta koronowa. Pszenica gotowa 11·60 — 11·80, pszenica na termina 00·00 — 00·00 żyto gotowe 9·80 — 10·00 żyto na termina 00·00 do 00·00 owies obroczny gotowy 6·30 — 6·50 owies obroczny na termina 00·00 — 00·00 jęczmień pastewny 6·70 — 7·00 jęczmień browarniany 7·40 — 7·80 rzepak 00·00 — 00·00 lnianka 00·00 — 00·00 groch pastewny 7·00 – 7·50, groch do gotowania 8·50 — 11·00, wyka 5·80 — 6·20 bobik 6·40 — 6·60, hreczka 0·00 — 0·00, kukurudza nowa 7·80 — 8·00 kukurudza stara 0·00 — 0·00, chmiel za 56 kilo 00·00 — 00·00 koniczyna czerwona 90·00 — 110·0, koniczyna biała 40·00 — 55·00, koniczyna szwedzka 85·00 — 100·00, tymotka 32·00 — 36·00.

Spirytus paritas Tarnopol za 100 litr. gotowy od 55·25 — 55·50, spirytus paritas Tarnopol na termina 00·00 – 00·00 spirytus ekskontyngentowany 36·25 – 36·50

Na targu zbożowym tendencja zniżkowa trwa nadal. Ruch ograniczony.

Nakładem c. k. Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego.
Odpowiedzialny redaktor: *Dr. Jan Paygert.*

NADESŁANE.

Z zbliżającą się cieplejszą porą roku należy zwrócić szczególną uwagę na chłodzenie mleka, względnie na transport tegoż. Każdy interesowany i właściciel gospodarstwa mleczarskiego zna dobrze złe strony niedostatecznego chłodzenia mleka i miał z pewnością już z tego powodu wiele nieprzyjemności. Chcemy zatem zwrócić ogólną uwagę na wielkie zalety nizkiego chłodzenia mleka.

Szybka ekspedycja, przewóz bez zarzutu, a także wytrzymałość mleka, są to istotne dobre strony nizkiego chłodzenia. W interesie zatem każdego producenta mleka leży wykorzystanie powyższych zalet przez zastosowanie u siebie takiego urządzenia. Przez zabezpieczenie mleka przed skwaśnieniem i wzmożenie się zdolności konkurencji produktów osiąga się znaczne zyski, które wkrótce pokrywają nieznaczny zresztą wydatek nabycia tego urządzenia. Najlepszym tego dowodem jest olbrzymie znaczenie i rozpowszechnienie, jakie zyskały sobie w ciągu ostatnich lat urządzenia do nizkiego chłodzenia, mianowicie takowe patentu „Issellharda", które przez niezrównane zalety opatentowanej konstrukcji zyskały sobie najwyższe uznanie, gdyż tylko te dają rękojmię osiągnięcia wymienionych powyżej korzyści. Wielkiej wagi przy tej konstrukcji jest szczególnie udałe zestawienie, tak, że zapchanie się tych aparatów jest wykluczone i nie wymagają one czyszczenia sit i strzykawek, gdyż takowych wcale nie posiadają, a także samoczynnie się regulują. Wskutek tego też chłodzenie jest od obsługi zupełnie niezależne i osiąga się przy pomocy tych urządzeń stanowczo schłodzenie mleka na nizki stopień.

Urządzeń tych dostarcza się w rozmaitych wykonaniach i w każdej cenie. Chłodniki poprzednio już nabyte można do tych urządzeń zastosować.

Interesowanym, którzyby życzyli sobie bliższych wyjaśnień odnośnie do tych doskonałych aparatów, udziela takowych chętnie:

Skład Tow. Akc. **Alfa Separator,**
Kraków, ul. Długa l. 1,

jak również przesyła bezpłatnie prospekta i świadectwa. Każdy zatem, kto ma do czynienia z przesyłaniem mleka lub śmietany, powinien w swym własnym interesie zasięgnąć u powyższej firmy szczegółowych informacji.